

opracowanie: { Michał Waloch }

LAMPY LED

A INFORMACYJNE WYMOGI PRAWNE

Lampy LED, wprowadzane do obrotu na terenie UE, muszą spełnić szereg wymogów informacyjnych, technicznych i funkcjonalnych. W niniejszym tekście przedstawiona zostaną przede wszystkim wymogi informacyjne.

WYMAGANIA – PODSTAWA PRAWNA

Lampa LED jest produktem (wyroblem) oświetleniowym. Podmiotem wprowadzającym produkt (wyrób) oświetleniowy do obrotu na terenie EU jest producent/upoważniony przedstawiciel producenta/importer. Zanim lampa LED zostanie wprowadzona do obrotu na rynku, musi spełnić określone prawem wymogi, które podzielić można na:

- informacyjne,
- techniczne,
- funkcjonalne.

Wymogi te regulowane są przez następujące akty prawne:

- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 244/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla bezkierunkowych lamp do użytku domowego.
- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 874/2012 z dnia 12 lipca 2012 r. uzupełniające Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/WE w odniesieniu do etykietowania energetycznego lamp elektrycznych i opraw oświetleniowych.
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1194/2012 z 12.12.2012 r. w sprawie dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów ekoprojektu dla lamp kierunkowych, lamp z diodami elektroluminescencyjnymi (Dz.Urz. UE L342 z dn. 14.12.2012 r., str.1) oraz zmiana Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 2015/1428 (Dz.Urz. UE L224 z dn. 27.08.2015 r., str. 1).

WYMOGI INFORMACYJNE

W niniejszym artykule pragnę zwrócić szczególną uwagę na wymogi informacyjne, tj. te, które dotyczą informacji o produkcie, jakie powinny się znaleźć na opakowaniu i na lampie LED.

Wymogi informacyjne bezpośrednio powiązane są z wymogami technicznymi i funkcjonalnymi i są niezbędne dla prawidłowej oceny dla organu nadzoru rynku (Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów) czy produkt spełnia wymagania czy ich nie spełnia. Dlatego też z uwagi na potrzeby konsumentów, ale również i przedsiębiorców w poniższym artykule skupię główną uwagę na wymogi informacyjne, obligatoryjne i fakultatywne.

Podstawowymi wymogami informacyjnymi na opakowaniu lampy LED, zgodnie z zał. II pkt 3.1 Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 244/2009 są:

- nominalna wartość strumienia świetlnego, wyrażonego w lumenach (lm);
- nominalny okres trwałości lampy, podany w godzinach,
- liczba cykli włącz/wyłącz;
- temperatura barwowa, wyrażona w kelwinach (K);
- deklarowana moc równoważna – jeżeli jest podawana, powinna być zgodna z tab. 6 zał. II wspomnianego rozporządzenia;
- czas nagrzewania lampy.

Jednym z najistotniejszych parametrów jest wartość strumienia świetlnego wyrażonego w lumenach (lm) oraz parametr równoważności mocy wyrażony w watach (W). Pierwszy z nich jest wartością obligatoryjną i wskazuje ilość

światła dostarczaną przez produkt oświetleniowy, jakim jest lampa LED. Drugi natomiast stanowi informację fakultatywną i jest informacją pomocniczą dla konsumenta, który kupując żarówkę tradycyjną kierował się wartością mocy wyrażonej w watach. Jeżeli jednak producent/importer postanowił wpisać wartość mocy równoważnej na opakowaniu, musi to zrobić w sposób zgodny z tabelą nr 6 zał. II pkt 3.1 Rozporządzenia 244/2009.

Znamionowy strumień świetlny lampy F [lm]			Deklarowana moc równoważnej żarówki
Kompaktowa lampa fluorescencyjna	Żarówka halogenowa	LED i inne lampy	[W]
125	119	136	15
229	217	249	25
432	410	470	40
741	702	806	60
970	920	1 055	75
1 398	1 326	1 521	100
2 253	2 137	2 452	150
3 172	3 009	3 452	200

Tabela 1. Sposób oznaczenia mocy równoważnej na opakowaniu (tabela nr 6. zał. II pkt 3.1 Rozporządzenia 244/2009).

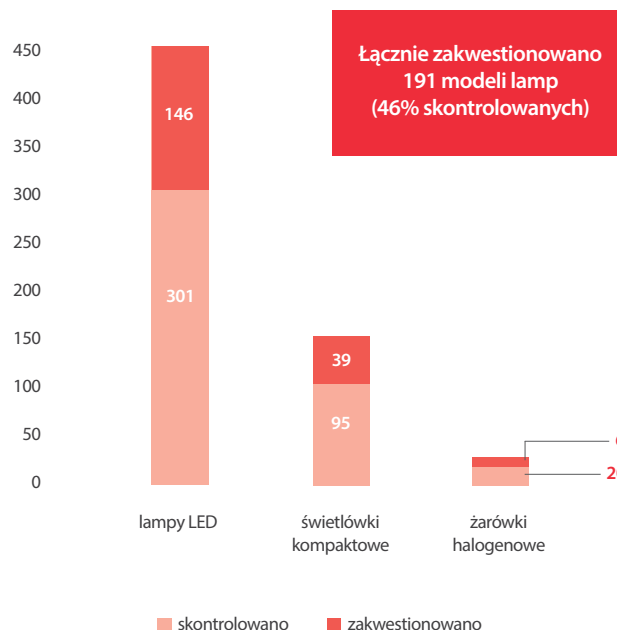
BŁĘDY POPEŁNIANE PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Z analizy wyników kontroli przeprowadzonych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta wynika, że przedsiębiorcy popełniają następujące błędy:

- ▶ Brak wszystkich wymaganych informacji o lampach na stronach internetowych producentów, ich upoważnionych przedstawicieli lub importerów, np. w zakresie mocy znamionowej, strumienia świetlnego, znamionowej trwałości lampy itp. (28% skontrolowanych),
- ▶ Nieprawidłowo zadeklarowana na opakowaniu lampy moc żarówki równoważnej (21% skontrolowanych),
- ▶ Brak wszystkich wymaganych informacji na opakowaniu lampy np. w zakresie liczby cykli włącz/wyłącz (18% skontrolowanych),
- ▶ Brak lub nieprawidłowo sporządzone deklaracje zgodności np.: brak opisu i danych identyfikacyjnych, brak odniesienia do właściwej dyrektywy, niewskazaniem norm zharmonizowanych, brak danych osoby upoważnionej do sporządzenia deklaracji zgodności (5% skontrolowanych),
- ▶ Brak lub nieprawidłowe oznakowanie CE (4% skontrolowanych).

Na podstawie powyższego wykresu widać, że na terenie RP mamy poważny problem z wyrobami oświetleniowymi nie spełniającymi wymagań określonych w przytoczonych wyżej Rozporządzeniach. Dlatego też przedsiębiorcy – dystrybutorzy, importerzy i producenci – jako profesjonalni uczestnicy rynku powinni prowadzić tę działalność z zachowaniem należytej staranności, tj. wprowadzać wyroby oświetleniowe zgodne z wymaganiami.

Zgodnie z tezami orzeczeń Sądu Najwyższego: *należyta staranność wymagana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także zna-*

Rys. 1. Lampy nie spełniające wymagań (ekoprojekt) na podstawie danych udostępnionych przez UOKIK (wyniki badań).

jomość obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (wyrok SN z 17 sierpnia 1993 r., sygn. akt III CRN 77/93).

Orzeczenie SN należy interpretować w ten sposób, że oczekiwania co do dystrybutora/sprzedawcy i jego fachowej wiedzy są wyższe niż w stosunku do potencjalnego konsumenta lub osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Uchylenie się od odpowiedzialności i zasłanianie brakiem wiedzy może być traktowane przez sąd na niekorzyść strony, która podnosi tego typu argumenty. Zatem jakkolwiek informacja od osób trzecich stwierdzająca, że produkt stanowiący ofertę sklepu nie spełnia określonych prawem wymagań, powinna zostać skrupulatnie przeanalizowana i zbadana przez odpowiednie jednostki wewnętrzne zajmujące się jakością produktów. Z powyższego wynika, że zapewnienia co do ilości, jakości produktu i jego zgodności z wymaganiami informacyjnymi i technicznymi określonymi w przytoczonych rozporządzeniach obowiązują nie tylko producenta/importera jako pierwszego wprowadzającego produkt na rynek, lecz także sprzedawcę i dystrybutora niebędących wprowadzającym.

Jeżeli jednak takiej wiedzy dystrybutor/importer nie posiada, powinien zwrócić się o opinię w tej sprawie do ośrodka badawczego, np. Biura Badawczego ds. Jakości, organu nadzoru rynku (UOKIK) lub organizacji pracodawców przedsiębiorców oświetleniowych takich jak związki producenckie lub izby handlowe. Przedsiębiorca, który ma wątpliwości co do oferowanego produktu oświetleniowego, może również – zanim wprowadzi produkt do obrotu – przeprowadzić badania w niezależnym laboratorium na próbce odpowiadającej minimalnej wielkości dla organu nadzoru rynku. W przypadku lamp LED próbka ta wynosi 20 sztuk tego samego rodzaju i typu. Uzyskane wyniki nie powinny odbiegać od wartości granicznych, progowych lub zadeklarowanych o więcej niż 10%. Jeżeli odbiegają, organ

”

Informacją, którą obowiązkowo trzeba podać na opakowaniu lampy LED, jest wartość strumienia świetlnego, wyrażonego w lumenach.

nadzoru rynku (UOKiK) uznaje, że model nie spełnia wymogów. Pamiętać trzeba jednak, że wyniki odbiegające o co najmniej 10% od wartości progowych/zadeklarowanych odnoszą się wyłącznie do weryfikacji parametrów mierzonych przez organy nadzoru państw członkowskich. Oznacza to, że producent/importer nie może stosować takiej tolerancji przy wprowadzaniu do obrotu wyrobu oświetleniowego, gdyż jest ona przeznaczona jedynie dla organu nadzoru, tj. UOKiK.

Dodać również należy, że zgodnie z art. 5561 § 2 Kodeksu Cywilnego, jeżeli kupujący jest konsumentem, na równi z zapewnieniem sprzedawcy traktuje się publiczne zapewnienia producenta lub jego przedstawiciela, osoby, która wprowadza rzecz do obrotu w zakresie swojej działalności gospodarczej, oraz osoby, która przez umieszczenie na rzeczy sprzedanej swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego przedstawia się jako producent. Tak więc ryzyko sprzedawcy w przypadku sprzedaży konsumenckiej jest istotnie podwyższone, gdyż to sprzedawca ponosi odpowiedzialność za zapewnienia składane przez producenta czy też importera rzeczy. Oznacza to, że zarówno sklep z wyrobami oświetleniowymi jak i wielkopowierzchniowy obiekt handlowy prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą powinien weryfikować prawidłowość danych podawanych na opakowaniu przez producenta, importera.

KARY

Zgodnie z art. 100 ust. 1 UOKiK praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może zgłosić konsument do Prezesa UOKiK, jeżeli wykaże i uprawdopodobni, że działanie dystrybutora jest sprzeczne z prawem i narusza zbiorowy interes konsumentów. Prezes UOKiK w razie stwierdzenia takich praktyk może nałożyć dotkliwą karę na przedsiębiorcę w wysokości **nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.**

WAŻNE!

Zgodnie z art. 557 § 3 KC sprzedawca może uchylić się od odpowiedzialności tylko jeżeli zostaną przez niego spełnione następujące przesłanki tj. musi wykazać albo, że nie ma wiedzy na temat treści publicznego zapewnienia przez producenta, albo że zapewnienie takie nie mogło mieć wpływu na decyzję kupującego/konsumenta o zawarciu konkretnej umowy, albo fakt sprostowania treści zapewnienia przed zawarciem umowy.

AUTOR

mgr
Michał Waloch

Prawnik. Pełni obowiązki Dyrektora Generalnego Związku Producentów Sprzętu Oświetleniowego „Pol-lighting”.